

Wat is muziek?

Praattips en lesideeën bij 'Het orkest'

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus

Over het boek

'Het orkest' is een vrolijk kijk – en zoekboek. Over een week vindt er een belangrijk concert plaats, maar alle muzikanten zijn op vakantie. Wat een ramp! Help de dirigent zijn orkest terug te vinden.

Doelgroep

Groep 1 t/m 4

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Thema

Muziek

Vorbereiding voor de leerkracht/ouder

Leg pannen, potten en pollepels klaar. Als je dit in de klas doet, kan je vragen of de kinderen de spullen van thuis mee willen nemen.

Start

Ga bij elkaar zitten en lees het boek 'Het orkest' voor. Ga samen op zoek naar de orkestleden. Als je met een grote groep werkt, kun je voor elke bladzijde twee zoekkinderen aanwijzen.

Napraten

Praat na over het boek. Wie mag er wel in een orkest en wie niet? Waarom is het belangrijk dat iedereen uit een orkest er is? Kan je alleen muziek maken met instrumenten of ook met andere dingen? Kan je ook muziek maken met alleen je lijf?

Experiment

Ga in een kring zitten met al die keukenspullen. Geef de kinderen de volgende opdrachten:

Opdracht 1: maak allemaal tegelijk twee minuten lang zoveel mogelijk geluid.
Bespreek daarna of dat mooi was.

Opdracht 2: maak om de beurt een kort geluidje met je pot of pan.
Bespreek of dat mooi was.

Opdracht 3: probeer nu wat georganiseerder muziek te maken. Bijvoorbeeld door geluids- en of toonhoogtegroepjes te maken die mooi bij elkaar passen. Of door om de beurt geluid te maken of juist door gezamenlijk een bepaald ritme aan te houden.
Bespreek of dat mooi was.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Muziek of lawaai?

Nu hebben de kinderen op drie manieren geluid geproduceerd. Hebben jullie net muziek gemaakt? Of was het lawaai? Daarover kun je filosoferen. Om het gesprek te verdiepen of een andere richting op te sturen, kun je de onderstaande graafvragen gebruiken.

Graafvragen

- Kun je muziek maken zonder regels?
- Is geluid maken hetzelfde als muziek maken?
- Wat is het verschil tussen geluid en muziek?
- Wie bepaalt wanneer iets muziek is?
- Kan iedereen muziek maken?
- Kunnen dieren muziek maken?
- Kunnen bomen muziek maken?
- Kun je zonder je stem en zonder instrumenten muziek maken?
- Kan muziek zonder ritme?
- Is alles met een ritme muziek?
- Wat heeft allemaal nog meer ritme? (je hart, paardengetrappel)
- Zit er muziek in stilte?
- Wat is het nut van muziek?
- Wanneer maakt een orkest lawaai?

Afronden

Vat het gesprek kort samen. Vraag aan de kinderen wat ze ontdekt hebben.

Verwerkingsopdracht (optioneel)

Laat de kinderen nog een keer muziek maken met hun potten, pannen en lepels. Wijs eventueel ook een dirigent aan.

Citaten van kinderen

'Als iets mooi klinkt dan is het muziek en als het gek klinkt niet.'

'Mama vindt dat de muziek van papa lawaai is, maar hij vindt het mooi.'

'Als je een regel niet begrijpt dan is hij mislukt.'

'Een of twee of drie regels is wel goed, maar heel veel kan ik echt niet allemaal onthouden, hoor!'

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads